

Terminologické okruhy k zápočtu z Literatury 1

Kompoziční prostředky

Kompoziční principy. Fabule, syžet, syžetová osnova, námět, téma, motiv, prostor, čas. Autor, vypravěč, postava, adresát.

Versologie

Verš, rytmus verše, veršové systémy, metrum a metrické systémy sylabotónického verše. Asonance, konsonance, rým (úplný, neúplný, bohatý, identický, rýmové echo, mužský, ženský, čelní, koncový, vnitřní, grafický, useknutý, ocasatý, rým sdružený, střídavý, obkročný, postupný, přerývaný, tirádový, sporadický).

Jazykové prostředky literárního díla

Afektivní pojmenování (pejorativa, eufemismy, familiární pojmenování, hypokoristika, augmentativa, deminutiva, archaismy, historismy, neologismy, poetismy, dialektismy, regionalismy, etnografismy, kolokvialismy, profesionalismy, slang, argot, vulgarismy, barbarismy, kalky; epiteton, oxymóron, přirovnání).

Tropy (metafora, metaforické přirovnání, personifikace, antropomorfizace, animalizace, synestézie, zvuková metafora; metonymie, synekdocha, hyperbola, litotes, ironie, persifláž, paralepse, perifráze, metalepse; symbol, alegorie).

Syntaktické prostředky (enallagé, anakolut, inverze, plurál majestaticus, autorský plurál, historický prézens; stylistické figury: asyndeton, polysyndeton, parenteze, hendiadys, zeugma, elipsa; zvukosled, onomatopoeie, aliterace, paronomázie, kalambúr, palindrom; epizeuxis, anafora, epifora, epanastrofa; paralelismus; pleonasmus, tautologie; řečnická otázka, řečnická odpověď, apostrofa, aposiopesis).

Literární druhy a žánry

Epika, lyrika, drama. Poezie, próza. Základní žánrové členění (lyrika a nesyžetové žánry, epické žánry, dramatické žánry); u pohádky a pověsti rovněž členění (pohádka autorská a lidová; zvířecí, novelistická, kouzelná, legendistická, didaktická – pěstounská, nonsensová; pověst etiologická, místní, rodová, legendární, historická, démonická); dětský slovesný folklór. Žánry publicistiky a věcné literatury.

/Pozn.: základní přehled žánrů, které je třeba znát: J. Hrabák: Poetika; podrobnější definice lze doplnit ze Slovníku literární teorie, ed. Š. Vlašín, a z Průvodce lit. dílem L. Lederbuchové; více o pohádce, pověsti a slovesném folklóru ve Vybraných kapitolách z teorie dětské literatury Jaroslava Tomana./

Obecná témata

Literatura, písemnictví, slovesnost. Literatura pro děti a mládež (pojem, obsahová struktura, žánrová skladba, žánry dětské literatury; základní pojmy: literatura intencionální, neintencionální, dětský aspekt, referenční hrdina...).

/Pozn.: např. dle Vybraných kapitol z teorie dětské literatury Jaroslava Tomana./

Vědomosti čerpají studenti z povinné a doporučené literatury (IS a výše jmenované publikace) a z látky přednášek/konzultací. Zápočet probíhá formou písemného testu. Otázky jsou otevřené, vyžadují však jen stručné odpovědi. Celkově student získá 10 známek, pro úspěšné započtení jejich celkový průměr nesmí přesáhnout 2,9.